

Jordemodern

SVENSKA
BARNMORSKEFÖRBUNDETS
TIDSKRIFT

JUNI NR 6 2015

4

8

26

- 4 Vi barnmorskor har tappat tålamodet
- 8 Tema Continuity of Care
– Rapport från möte i Berlin
- 14 Barnmorskan kommer på cykel i München
- 18 Edna Adan Ismail
- 20 Efterbördsskedet
– en dyrbar tid som slarvas bort?
- 24 Enkät på Karolinska Universitetssjukhuset
Kvinnans upplevelse av rutinmässig provtagning från navelsträng vid förlossningen
- 26 Hands-on renässans?
- 30 Sheila Kitzinger lämnade ingen oberörd
- 33 Obemärkta – kvinnohistoria i mikroformat
- 36 Politikersamtal Barnmorskans dag
i Kristianstad
- 38 Ordförande har ordet
- 40 Föräldraskapets neurobiologi
- 42 Förbundsnytt

Barnmorska = Medlem i Barnmorske- förbundet

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvarig utgivare & Förbundsordförande

Ingela Wiklund

Chefredaktör

Margareta Rehn

margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Jordemodern förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Manusgranskning

Birgita Klepke

Grafisk formgivning

AB Huset Makalösa

Tryck

Åtta.45 Tryckeri AB

Jordemodern

utkommer 10 gånger per år

Prenumeration

förnyas årligen, 600 kronor

Annonsbokning

jordemodern@barnmorskeforbundet.se

Tfn 08-10 70 88

Sista bokningsdag för medlemsannonser

den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1

114 27 Stockholm

Tfn 08-10 70 88

E-mail kansli@barnmorskeforbundet.se

Webb www.barnmorskeforbundet.se

Hälsa- och sjukvård ska bedrivas enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Vården ska baseras på tillgänglig evidens. Det är varje barnmorskas ansvar att läsa på, ta till sig aktuell kunskap och sprida den till sina kollegor.

År 2013 skrev förbundsordförande Ingela Wiklund en debattartikel om överdiagnostik och skadliga rutiner inom förlossningsvården i Dagens Medicin. En text som plötsligt fick kommentarer i sociala medier i mitten av maj 2015.

Ingela Wiklund avslutade sin artikel med att vi måste komma tillrätta med den kulturella föreställningen om att tidig diagnostik och rutinmässig behandling alltid är viktig. Och att vi inte ska glömma att det kan finnas jäv och kommersiella intressen inom vården.

Vilka mekanismer ligger bakom det vi får – och inte får – säga?

Den 20 maj 2015 läser jag i Dagens Nyheter en debattartikel av författaren Karl Ove Knausgård, "Knausgård i cyklopernas land". Han säger att svenskar är enögda, att vi lever i cyklopernas land och att cykloperna är rädda och tror att deras bild av verkligheten gäller för alla.

Texten handlar egentligen om litteratur men ett stycke får mig att fundera lite extra eftersom det handlar om barnafödande.

"En gång i ett middagssällskap hamnade jag i skottgluggen när jag sa att jag trodde det var bättre för ett barn att födas naturligt, långsamt och smärtsamt genom vaginal förlossning, än med kejsarsnitt. Alla cykloper stelnade till. Så tittade en av dem på mig och sa att det var en reaktionär syn. En annan gång råkade jag illa ut när jag sa att jag trodde att min fru hade en annan anknytning till vårt barn än jag hade, eftersom hon haft barnet i sin kropp, fött det under smärtor och nu ammade det. Cykloperna sa att det var en kvinnofientlig ståndpunkt."

För att knyta an till det Ulla Waldenström skrev för tio år sedan:

Är vi nu inte bara fartblinda?

Har vi också blivit enögda?

FÖR TIO ÅR sedan skrev professor Ulla Waldenström en artikel med rubriken "Interventionskaskaden vid barnafödande måste ifrågasättas – Det medicinskt möjliga gör oss fartblinda".

Texten publicerades i Läkartidningen och Jordemodern – men vad har hänt sedan dess?

Har vi som arbetar med fokus på vård i samband med graviditet, barnafödande och sexuell och reproduktiv hälsa blivit mer eller mindre kritiska till "nya" metoder?

Ulla Waldenström inledde sin artikel med att hänvisa till det nationella State of the Art Normal förlossning (SoS 2001) som hon varit med om att ta fram:

"Målen för mödra- och förlossningsvården är en frisk mor och ett friskt barn samt en positiv upplevelse av graviditet och förlossning. Dessa mål skall eftersträvas med minsta möjliga ingrepp under graviditetens och förlossningens förlopp."

Hon konstaterade bland annat att vissa metoder används så mycket att de överskrider gränsen för bevisad nytta och att tekniker avsedda för en viss indikation sprids även till andra områden. Nya metoder införs ibland utan utvärdering.

Vad driver oss till detta? Vilka mekanismer ligger bakom överanvändning?

För oss barnmorskor är varje sommar en utmaning

Jag fick av en journalist helt nyligen frågan om vi i Barnmorskeförbundet var oroliga inför sommaren. Jag fick tänka efter lite för jag tror inte att vi barnmorskor går omkring och oroar oss för saker som ännu inte har hänt. Vi kan tröttna, "få nog", protestera och agera men aldrig "oroa oss". Kanske är vi präglade av vårt yrkes strategier, att hitta lösningar och motivation. Inom Barnmorskeförbundet vet vi att alla somrar är en utmaning i hälso- och sjukvården.

Ingeja Wiklund
Förbundsordförande

DE FLESTA AV oss arbetar inom verksamheter som inte kan "stänga ned" under sommaren. Vi kan aldrig ta någon längre sommarssemester, vi ombeds ofta arbeta extra under semesterperioden, ibland arbetar vi för två.

Denna sommar kommer som många tidigare att bli en utmaning för vården och för oss barnmorskor. I längden kan det skapa problem, särskilt om arbetsvillkor, arbetsmiljö och inflytandet över det vi gör inte är anpassade efter den moderna professionella yrkesutövarens förväntningar på yrket.

Det sägs att Sverige utbildar tillräckligt många sjuksköterskor men trots det är det stor brist på sjuksköterskor i många regioner. Det kan bara bero på att vårdens förutsättningar och möjligheter inte möter, eller kan möta, anställdas högst relevanta krav på en bra arbetsmiljö.

Vi har i detta land en stor offentlig sektor som kostar pengar. Politiskt har vi beslutat oss för att den offentligt finansierade hälso- och sjukvården, omsorgen och skolan är en fundamental grund för människors lika rätt till utbildning och vård.

” Vi har i detta land en stor offentlig sektor som kostar pengar. Politiskt har vi beslutat oss för att den offentligt finansierade hälso- och sjukvården, omsorgen och skolan är en fundamental grund för människors lika rätt till utbildning och vård.

” Glöm inte att ni är ryggraden i hälso- och sjukvården.

Det är bra, så ska det vara, men vi måste också få en rimlig finansiering av vården så att barnmorskor och andra anställda får en rimlig arbetssituation och korrekt lön.

I många landsting talar man inför denna sommar framförallt om hur man ska lösa bristen på sjuksköterskor och specialistutbildade sjuksköterskor. De verksamheter som kan dra ned sin verksamhet helt eller delvis gör det, men för oss som arbetar med gravida och födande kvinnor är det inte tal om att "dra ned verksamheten".

I Blekinge erbjuder man i år ett schablonbelopp på 500 kronor i timmen för sjuksköterskor och 600 kronor i timmen för specialistjuksköterskor och barnmorskor som tar extra arbetspass. Det innebär, påpekar man, att du kan tjäna 20 000 kronor om du hoppar in och arbetar extra en vecka i sommar. I Västmanland erbjuds sjuksköterskor och

barnmorskor 14 000 kronor extra per vecka om de skjuter på sin semester till annan tid än juni, juli och augusti. I Värmland har ett motsvarande bud höjts från fjolårets 8 000 till 10 000 kronor, eventuellt med fler erbjudanden att vänta.

Jönköpings läns landsting höjer från 7 000 till 10 000 kronor, medan viss vårdpersonal i Dalarna redan i fjol erbjöds 10 000 extra i veckan för att jobba under sommaren. I år kan de få 15 000 kronor.

Ännu, när jag skriver detta, vet vi inte hur de stora landstingen kommer att göra.

Hälso- och sjukvården laddar alltså för ännu en sommar, och jag hoppas att ni trots allt får en fin period med familj och vänner och en dräglig arbetssituation på ert arbete.

Glöm inte att ni är ryggraden i hälso- och sjukvården.

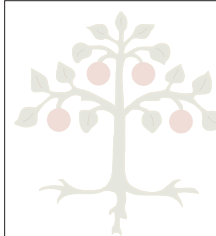
Utan er skulle vårt land vara ett u-land.

Förbundsstämman den 3 november i Stockholm. Motioner från lokalföreningar (medlemmar) ska vara kansliet och förbundsstyrelsen tillhanda den 25 augusti 2015.

Nominera till Svenska Barnmorskeförbundets Hederspriset 2015 – senast 25 augusti vill kansliet ha namnförslag med motivering.

Läs mer i Aktuellt & debatt och Kalendarium på www.barnmorskeforbundet.se

Du hittar fler nyheter och information som rör och berör barnmorskor och srhr på Svenska Barnmorskeförbundet på facebook.

NJF congress
Gothenburg May 12-14, 2016
Nordiskt Jordemorderförbund (NJF) www.njfcongress.se

Välkommen till

Temadag om abort

Fredagen 18 september 2015 kl 10.00–16.00

ABF-huset, Sveavägen 41, Stockholm, T-bana Rådmsgatan. Obs! Kl 9.00–9.30.
Registrering, kaffe och smörgås. Program med reservation för ändringar.

Introduktion Abortlagen 40 år

Lotti Helström ordförande SFOG | *Ingela Wiklund* ordförande SBF

Samvetsklausul i vården. Pågående rättsliga ärenden i Sverige och i Europadomstolen.

Ingrid Frisk sexualpolitiskt sakkunnig RFSU | *Kerstin Burman* jurist RFSU

Kvalitetsregister för abortvård – Rapport från hearing i Riksdagen

Kristina Gemzell Danielsson gynekolog och professor

Abortmotstånd hos värdekonserverativa partier

Mats Wingborg journalist

Conscience objection is an unethical refusal to treat

Christian Fiala gynekolog (Wien)

Tasksharing m.m. nationell kartläggning

Catharina Zätterström barnmorska

Utbildning i abortvård och ultraljud

Helena Kopp Kallner gynekolog och bitr. ÖL

Förebygga oönskade graviditeter. Norrbottenmodellen.

Anna Pohjanen gynekolog ÖL

Abort efter graviditetsvecka 13 – upplevelser och smärtlindring

Inga-Maj Andersson doktorand och barnmorska

Fetal pain and awareness

Roxana Aguilar Acevedo barnmorska

Frågestund – diskussion

Anmäl er senast den 1/9 till konferens@barnmorskeforbundet.se Uppge namn, arbetsplats, mailadress och fakturaadress samt eventuell allergi/specialkost. Enkel lunch, kaffe för- och eftermiddag ingår. Kostnad 1000 kronor.

SVENSK FÖRENING FÖR OBSTETRIK & GYNEKOLOGI
Swedish Society of Obstetrics and Gynecology

Svenska Barnmorskeförbundet

är en partipolitiskt obunden organisation för legitimerade barnmorskor och barnmorskestuderande.

Ändamålet med Svenska Barnmorskeförbundets verksamhet är att:

- främja barnmorskans professionella utveckling
- verka för forskning och utveckling inom barnmorskans verksamhetsområde
- verka för att barnmorskans yrkesutövning vilar på vetenskap och beprövad erfarenhet
- verka för att barnmorskeutbildningen bedrivs så att den professionella utvecklingen av barnmorskeyrket främjas
- verka för nationellt, nordiskt och internationellt samarbete inom barnmorskans verksamhetsområden
- verka för samarbete med andra, barnmorskan närstående, organisationer
- ta initiativ till och medverka i hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens framåtskridande för kvinnors och barns hälsa.

All verksamhet vilar på en humanistisk grundsyn och bedrivs utan åtskillnad av nationalitet, hudfärg, språk, trosbekännelse, ålder, kön, sexuell läggning, politisk åskådning eller social ställning.

Som medlem bidrar du till

Svenska Barnmorskeförbundets verksamhet och stödjer arbetet med frågor som rör barnmorskans profession & kompetens och sexuell & reproduktiv hälsa & rättigheter.

www.barnmorskeforbundet.se

Barnmorska

= Medlem i Barnmorskeförbundet

Svenska Barnmorskeförbundet är
den professionella sammanslutningen
för legitimerade barnmorskor och
barnmorskestuderande

